

Meer leven *in uw tuin*

Onderhoudsvriendelijke biodiverse
Tuinplannen

Inclusief Groen Subsidie



Gemeente Delft



DE KLIMAAT
MAAT
😊

Onderhoudsvriendelijke biodiverse Tuinplannen & Subsidie

Deze brochure is gemaakt in samenwerking met de klimaatmaat & Gemeente Delft. Het wordt ingezet om de hittestress in Delft tegen te gaan en de biodiversiteit te vergroten door de stad te vergroenen.

Waarom vergroenen?

Een groene tuin is goed voor jou én voor de natuur. Het zorgt voor een koelere tuin met meer leven. Ook helpt het regenwater beter wegzakken in de bodem.



Meer biodiversiteit



Beter bestand tegen
hevige regenbuien



Biedt koelte tijdens de
hete zomerdagen

Inhoud



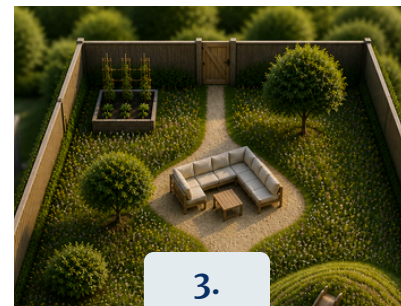
1.

De diervriendelijke
tuin



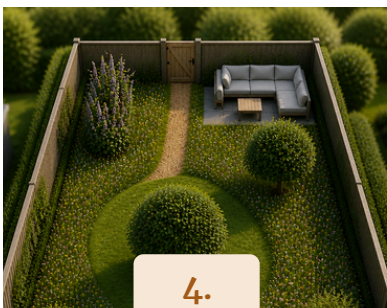
2.

De eetbare
tuin



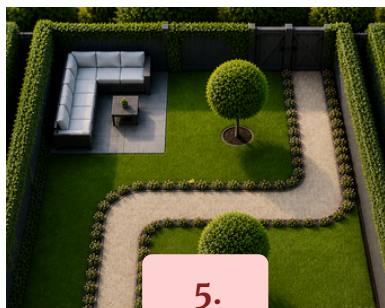
3.

De gezins
tuin



4.

De ontspannen
tuin



5.

De strakke
tuin



Hoe kan ik mijn tuin vergroenen?

Deze brochure helpt je om jouw tuin groener, koeler en biodiverser te maken. Ontdek vijf inspirerende tuinontwerpen en lees hoe je gebruik kunt maken van de Delftse groensubsidie.

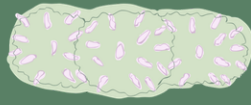
Groen subsidie

De Groen subsidie is voor huishoudens met tuinen uit Delft. De subsidie geldt voor particuliere tuinen bij het vervangen van tegels door biologische groen en het aanleggen van verticaal biologisch groen van de subsidie-plantenlijst. Zie blz. voor de planten lijst.



Planten en bloemen

€20 per m²



Struiken

€20 per m²



Verticaal groen

€10 per klimplant



Bomen

€25 per boom

Er moet minimaal 10 m² worden vergroend.

Kies altijd voor biologische planten

Let op! Veel tuincentra maken gebruik van bestrijdingsmiddelen zoals Insecticiden die meteen of na langere tijd dodelijk kunnen zijn voor insecten. Zorg daarom dat u biologische planten gebruikt bij het vergroenen van jouw tuin. Biologische planten kunt je herkennen aan EU-logo voor biologische productie.



Biologische telers en tuincentra:

- Ninabel
- De Helianth
- De Hessenhof
- Schoutens kruiden
- Kwerkerij Depends
- De Warande
- Bloemerij
- Kwekerij Buitenkweek
- Duurzaamheidscentrum De papaver (De papvershop)
- Intratuin locaties hebben een selectie biologische planten
- Sprinklr (online)
- De bolster (zaden)
- De Cruydhoeck (Zaden)
- Vreeken zaden (Zaden)

De dier- vriendelijke tuin

In een diervriendelijke tuin zijn alle dieren van harte welkom. Zoals vogels, vlinders, bijen en egeltjes. Om deze dieren te trekken naar de tuin, zijn er verschillende aspecten om op te letten. Zorg ervoor dat je rekening houdt met de 5 v's.



VOEDSEL

Zorg voor voldoende voedsel in de tuin, zoals vruchten.



**VOORT-
PLANTING**

Zorg dat er plek is voor verschillende diersoorten om zich voor te vestigen.



**VEILIG-
HEID**

Plekken voor dieren om te schuilen, zoals in de kruidenspiraal.



VOCHT

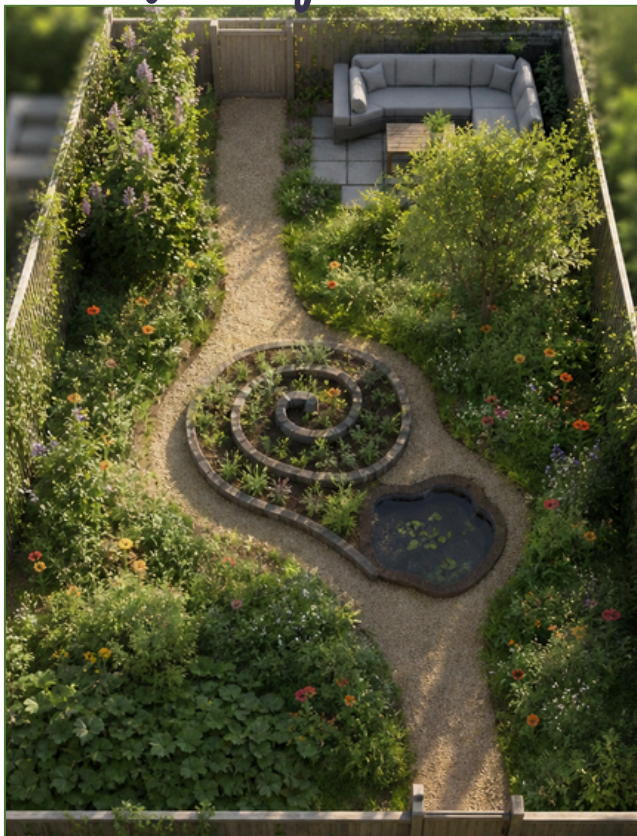
Zorg voor water waar vogels uit kunnen drinken.



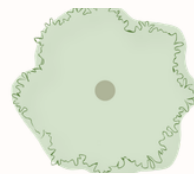
VARIATIE

Zorg voor veel variatie in vegetatie. Zo zorg je voor een langere bloeiperiode.

Sfeerimpressie



Tuinonderdelen



Boom



Kruiden-spiraal



Heester



Schaduw- of zon-planten



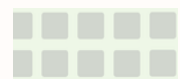
Steenlag- of houtsnipperpad



Bloemenveldje



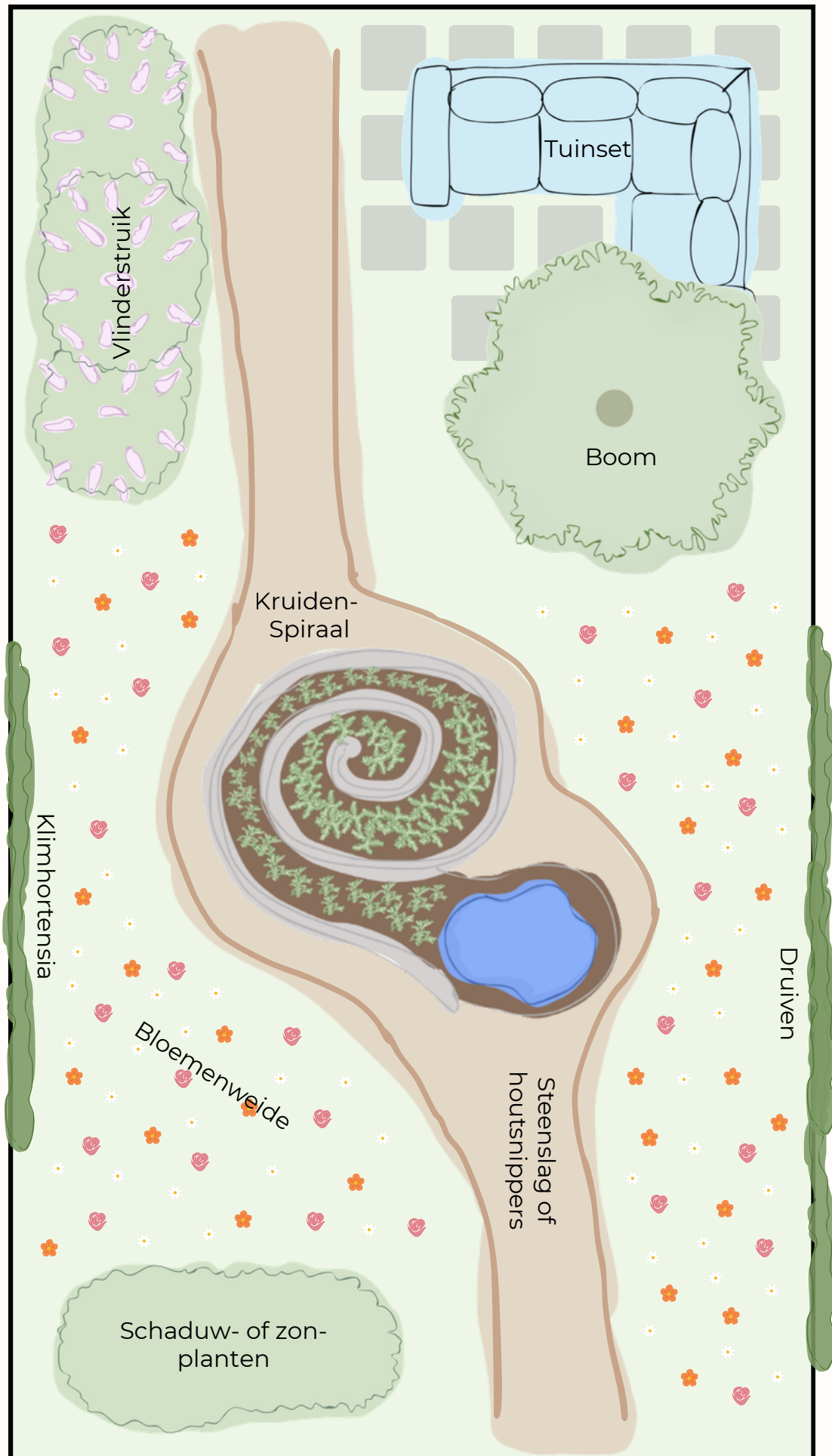
Klimplant



Terras
(open bestrating)

Bovenaanzicht tuinplan voor diervriendelijke tuin

9 meter



5 meter

Hoe voeren we dit plan uit?

Instructies

Bomen, planten & struiken

Instructies:

1. Graaf een ruim plantgat
2x de breedte en diepte van de wortelkluit (voor planten 1 cm diepte onder de wortels)

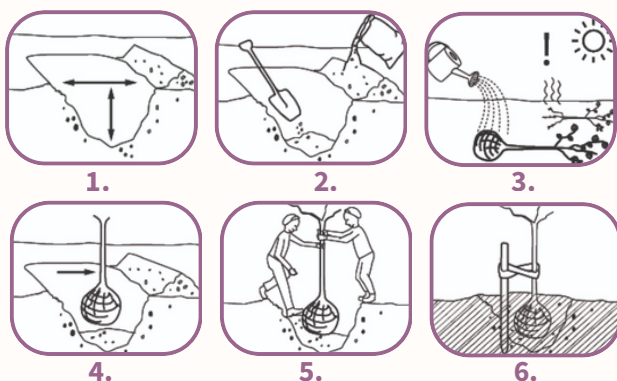
2. Meng de compost of bodemverbeteraar met de grond.
Bij zware kleigrond meng je fijn grind of grof zand mee.

3. Bescherm de wortels (bomen/struiken)
Dek ze af en dompel ze onderwater net voor het planten.

4. Plaats de boom
Gaas en jute NIET verwijderen. Pot wel.

5. Grond terug scheppen
Eerst 1/3 van de gemixte grond, daarna boom/plant/struik recht zetten en verder aanvullen

6. Boompaal plaatsen (alleen voor boom)
Op de windkant. Voor de helft in de grond plaatsen. De boomband in een 8 vorm aanbrengen op circa 5 cm onder de kop van de paal.

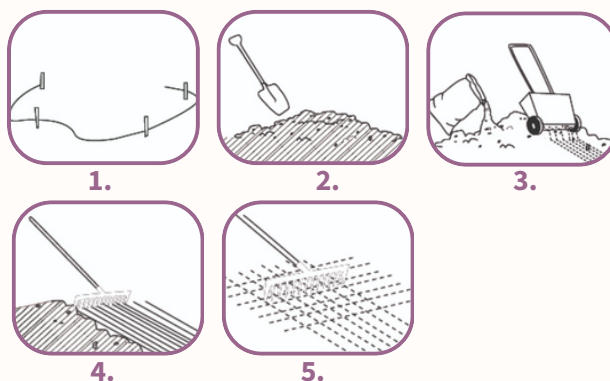


Bloemenveld/Gazon

Instructies:

1. Met stokjes en touw bepaal je de omtrek van je veld.
2. Spit de bomen om met spade (30cm).
3. Bemest het gazon.
4. Maak met een hark de grond vlak.
5. Zaai graszaad (en bloemen).

Het grasveld maai je regelmatig, een bloemrijk grasveld 1 tot 2 keer per jaar.



Kruiden spiraal

Door de spiraalvorm en het hoogteverschil ontstaan er verschillende microklimaatjes: droog, vochtig, zonnig en schaduw. Hierdoor kan je verschillende kruiden kan planten.

Instructies:

1. Stapel oude stenen met enkele ruimte ertussen (als schuilplaats voor de dieren) in de vorm van een spiraal, zie foto.
2. Vul de spiraal met aarde
3. Zaai kruiden op basis van de microklimaatjes.



Watendoorlatende verharding

Kies als pad in je tuin voor een waterdoorlatende verharding zoals houtsnippers of steenslag. Voor het terras kunnen oude tegels worden hergebruikt. Leg deze met ruimte ertussen (5-10 cm) in een open bestratingspatroon neer. Zie plattegrond.



Vegetatie opties

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode
Vogelkers	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	April - Mei
Meidoorn	Nov - Maart	Zonnig	Mei
Wilde lijsterbes	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	Mei - Juni
Sleedoorn	Nov - Maart	Zonnig/ Halfschaduw	Maart - April
Druiven	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni
Bramenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Mei - Sep
Salie (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni- Aug
Vetkruid (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni - Juli
Zonnehoed (Zon)	Maart - April	Zonnig	Juli- Sep
Japane dwergaster (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Aug - Okt
Duizendknoop (schaduw)	Voorjaar of najaar	Schaduw	Juni- Okt
Herstanemoon (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Maart - Okt
Paddelelie (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Aug - Okt
Kruiden	Verskillend	Zonnig/Schaduw	Aug - Sep
Wilde bloemen mix	Maart - Juni	Zonnig/Schaduw	Juni - Okt

Extra informatie tuinplan

Tuin op het noorden of zuiden.

Alle tuinplannen zijn voor zowel zonnige als schaduwrijke tuinen toepasbaar.

LET OP! Heb je een tuin op het zuiden dan zet je zonplanten in de tuin. Heb je een tuin op het noorden dan zet je schaduwplanten in je tuin (tegen het huis aan)

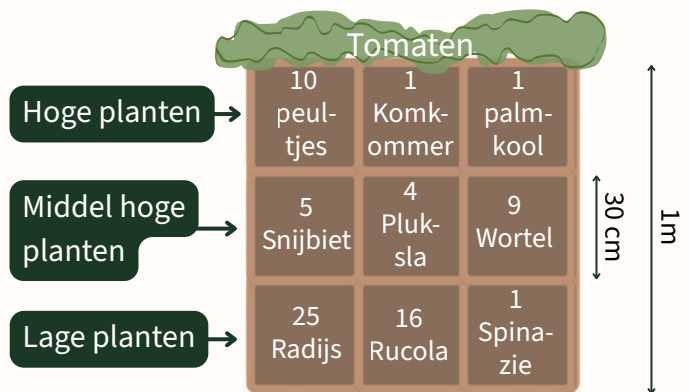
De eetbare tuin

In de eetbare tuin verbouw je je eigen groente en fruit. Fruit kan groeien op verschillende plekken in je tuin. Zo kan je druiven aan de schutting groeien en appels en peren in de fruitboompjes laten groeien. Ook kan je groenten en fruit kweken in een moestuinbak.

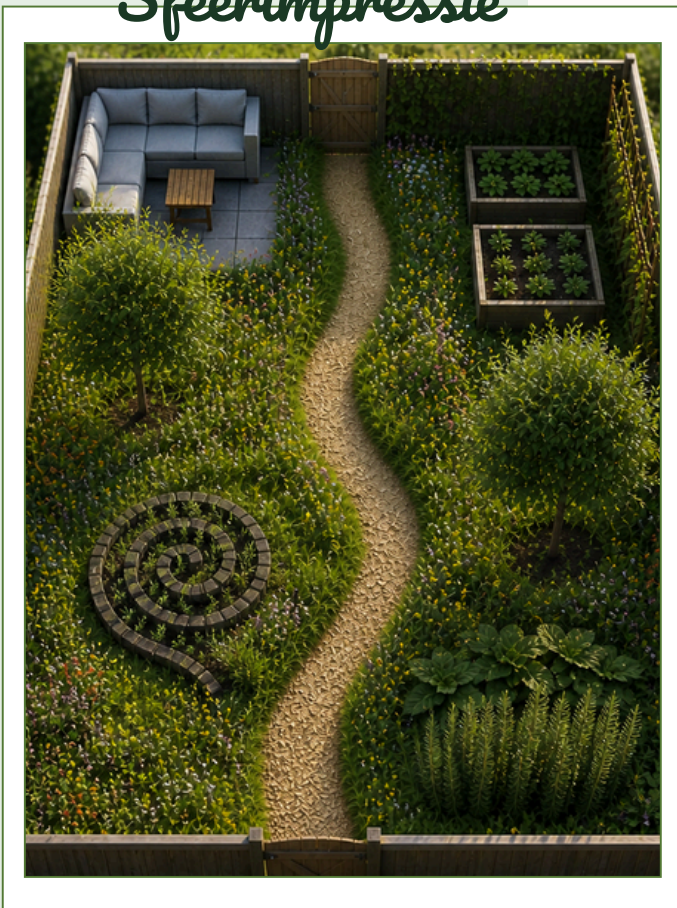
Moestuinbak

Instructies:

1. Maak een moestuinbak van hout (1x1 meter).
2. Maak aparte vakjes van 30 x 30 cm.
3. Vul de bak met bemeste aarde.
4. Zaai verschillende zaadjes in de verschillende vakjes. Plaats klimplanten en breedgroeïende planten achterin, zodat ze later het zonlicht voor de lagere gewassen niet blokkeren. Zie voorbeeld.
5. Geef regelmatig water.



Sfeerimpressie



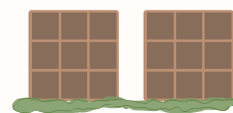
Tuinonderdelen



Boom



Kruiden-spiraal



Moestuin



Schaduw- of zonplanten



Steen- of houtsnipperpad



Bloemenveldje

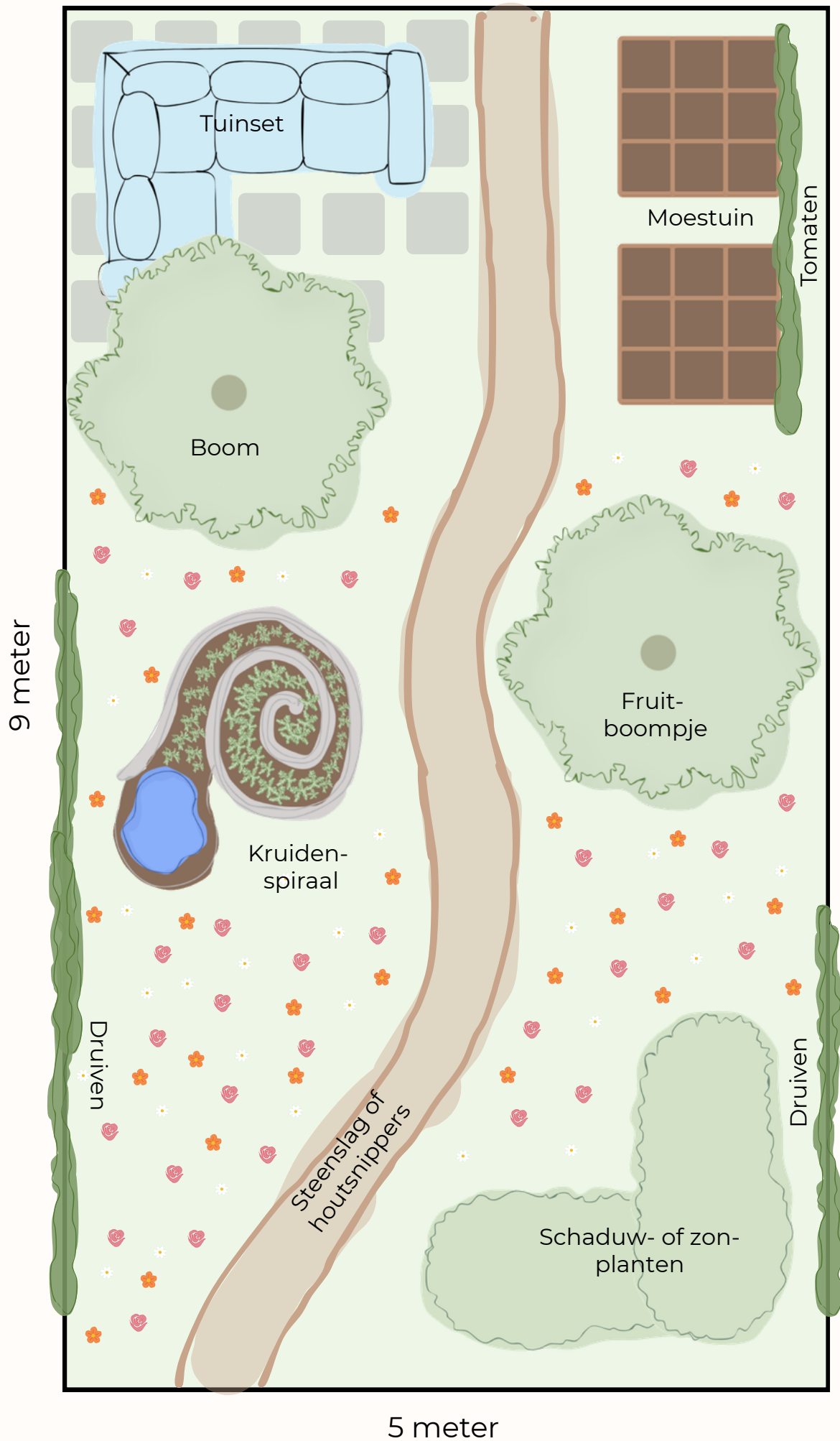


Klimplant



Terras (open bestrating)

Bovenaanzicht van tuinplan voor de eetbare tuin



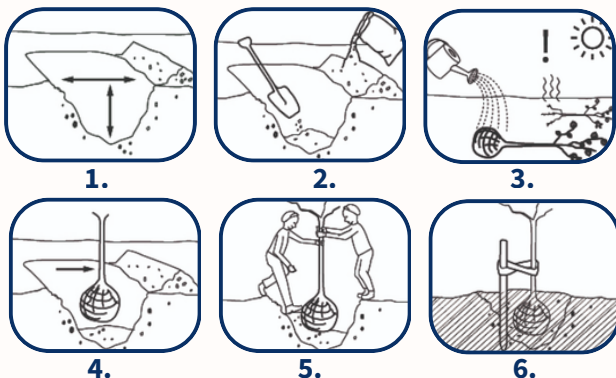
Hoe voeren we dit tuinplan uit?

Instructies

Bomen, planten & struiken

Instructies:

1. Graaf een ruim plantgat
2x de breedte en diepte van de wortelkluit (voor planten 1 cm diepte onder de wortels)
2. Meng de compost of bodemverbeteraar met de grond.
Bij zware kleigrond meng je fijn grind of grof zand mee.
3. Bescherm de wortels (bomen/struiken)
Dek ze af en dompel ze onderwater net voor het planten.
4. Plaats de boom
Gaas en jute NIET verwijderen. Pot wel.
5. Grond terug scheppen
Eerst $\frac{1}{3}$ van de gemixte grond, daarna boom/plant/struik recht zetten en verder aanvullen
6. Boompaal plaatsen (alleen voor boom)
Op de windkant. Voor de helft in de grond plaatsen. De boomband in een 8 vorm aanbrengen op circa 5 cm onder de kop van de paal.

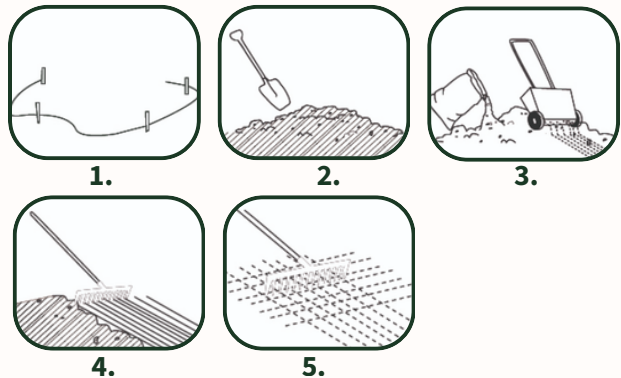


Bloemenveld/Gazon

Instructies:

1. Met stokjes en touw bepaal je de omtrek van je veld.
2. Spit de bomen om met spade (30cm).
3. Bemest het gazon.
4. Maak met een hark de grond vlak.
5. Zaai graszaad (en bloemen).

Het grasveld maai je regelmatig, een bloemrijk grasveld 1 tot 2 keer per jaar.

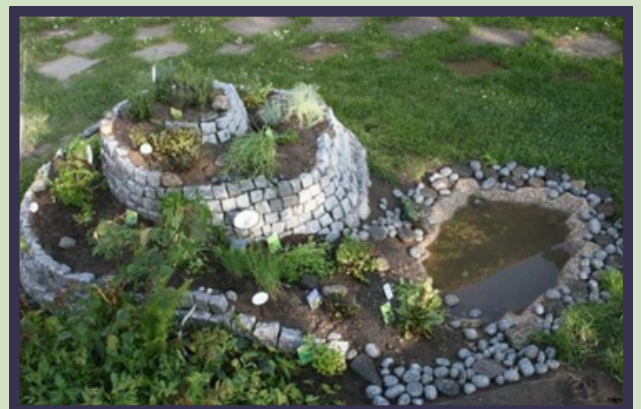


Kruiden spiraal

Door de spiraalvorm en het hoogteverschil ontstaan er verschillende microklimaatjes: droog, vochtig, zonnig en schaduw. Hierdoor kan je verschillende kruiden kan planten.

Instructies:

1. Stapel oude stenen met enkele ruimte ertussen (als schuilplaats voor de dieren) in de vorm van een spiraal, zie foto.
2. Vul de spiraal met aarde
3. Zaai kruiden op basis van de microklimaatjes.



Watendoorlatende verharding

Kies als pad in je tuin voor een waterdoorlatende verharding zoals houtsnippers of steenslag. Voor het terras kunnen oude tegels worden hergebruikt. Leg deze met ruimte ertussen (5-10 cm) in een open bestratingspatroon neer. Zie plattegrond.



Vegetatie opties

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode
Vogelkers	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	April - Mei
Meidoorn	Nov - Maart	Zonnig	Mei
Zoete kers	Nov - Maart	Zonnig	Mei - Juni
Druiven	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni
Bramenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Mei - Sep
Salie (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni- Aug
Vetkruid (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni - Juli
Zonnehoed (Zon)	Maart - April	Zonnig	Juli- Sep
Japanse dwergaster (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Aug - Okt
Duizendknoop (schaduw)	Voorjaar of najaar	Schaduw	Juni- Okt
Herstanemoon (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Maart - Okt
Paddeliele (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Aug - Okt
Groente en fruit zaadjes	Verschillend	Zonnig	Verschillend
Kruiden	Verschillend	Zonnig/Schaduw	Aug - Sep
Wilde bloemen mix	Maart - Juni	Zonnig/Schaduw	Juni - Okt

Extra informatie tuinplan

Tuin op het noorden of zuiden.

Alle tuinplannen zijn voor zowel zonnige als schaduwrijke tuinen toepasbaar.

LET OP! Heb je een tuin op het zuiden dan zet je zonplanten in de tuin. Heb je een tuin op het noorden dan zet je schaduwplanten in je tuin (tegen het huis aan)

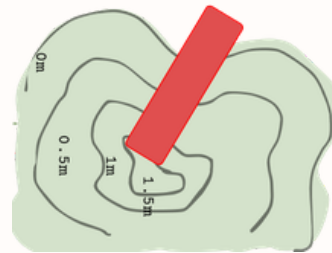
De gezins tuin

De gezinstuin biedt kinderen de mogelijkheid om te spelen en te ontdekken in hun eigen tuin. Zo kunnen ze zelf groente en fruit laten groeien en kunnen ze spelen op het grasveldje en de glijbaanheuvel. Verder biedt deze tuin een centrale zitplek om te relaxen voor het hele gezin.

Glijbaanheuvel

Instructies:

1. Kies een plek met een straal van minimaal 2 m.
2. Stort veel aarde op deze plek.
3. Maak de heuvel 0.5 m tot 1.5 m hoog. Zie voorbeeld.

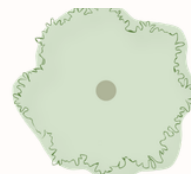


1. Zorg dat de hellingshoek van de heuvel tussen de 32 en 36 graden is.
2. Druk de aarde goed aan.
3. Plaats de glijbaan. Zorg dat de bovenkant van de glijbaan stevig in de grond verankerd is.
4. Zaai gras en plant eventueel wat planten of bloemen op de heuvel.

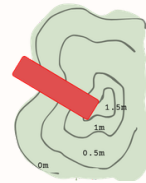
Sfeerimpressie



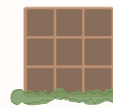
Tuinonderdelen



Boom



Glijbaanheuvel



Moestuin



Schaduw- of zon-planten



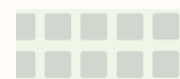
Stenslag- of houtsnipperpad



Bloemenveldje

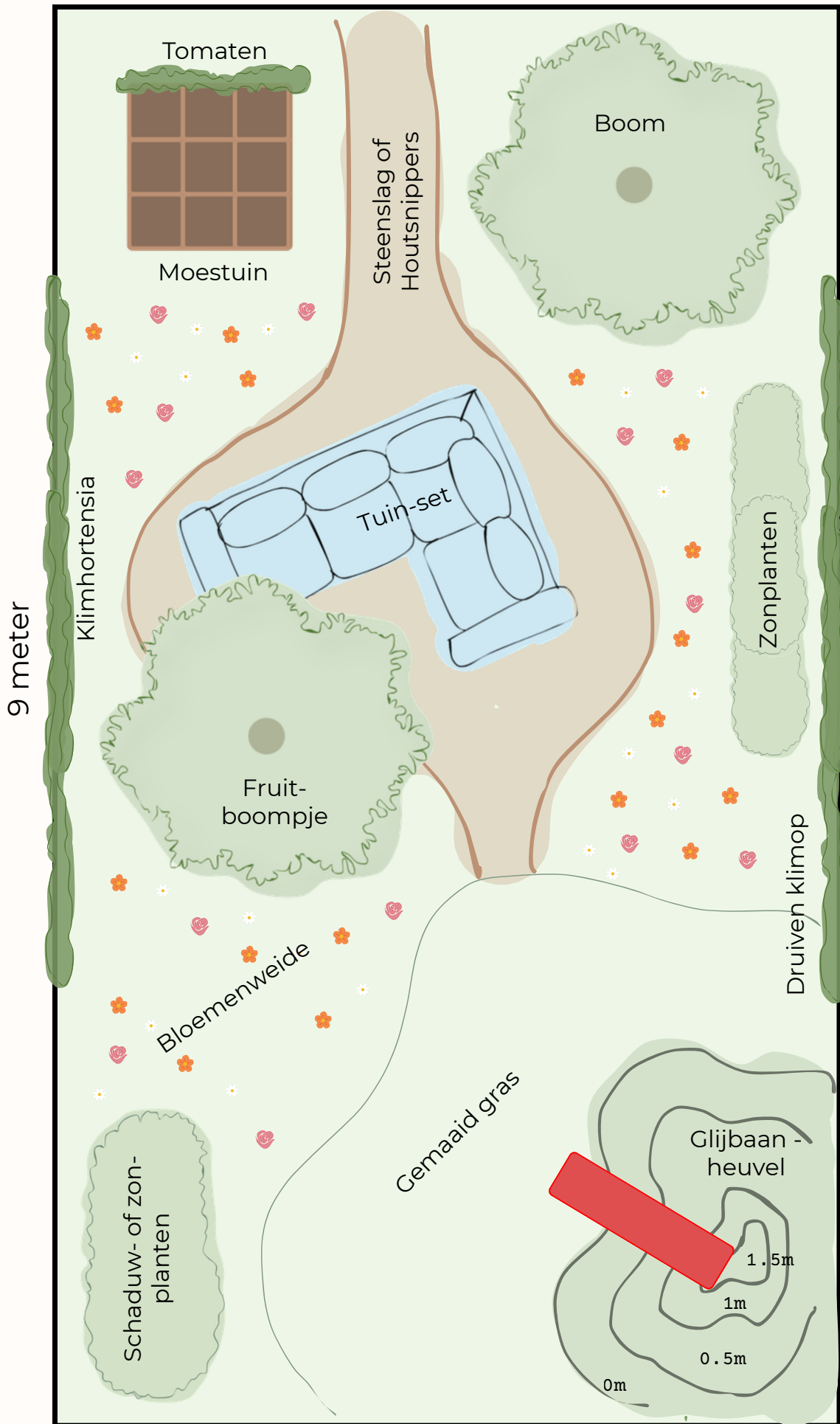


Klimplant



Terras
(Open bestrating)

Bovenaanzicht van tuinplan voor gezins tuin



5 meter

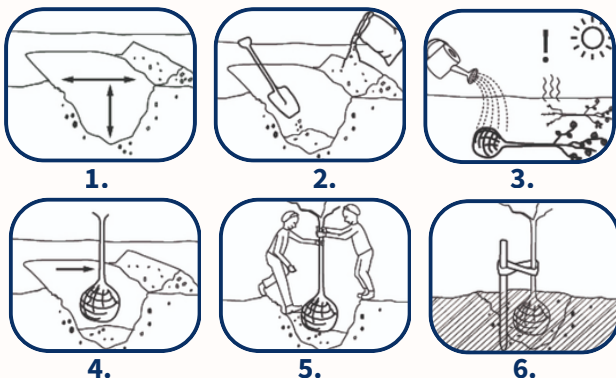
Hoe voeren we dit tuiplan uit?

Instructies

Bomen, planten & struiken

Instructies:

- Graaf een ruim plantgat
2x de breedte en diepte van de wortelkluit (voor planten 1 cm diepte onder de wortels)
- Meng de compost of bodemverbeteraar met de grond.
Bij zware kleigrond meng je fijn grind of grof zand mee.
- Bescherm de wortels (bomen/struiken)
Dek ze af en dompel ze onderwater net voor het planten.
- Plaats de boom
Gaas en jute NIET verwijderen. Pot wel.
- Grond terug scheppen
Eerst 1/3 van de gemixte grond, daarna boom/plant/struik recht zetten en verder aanvullen
- Boompaal plaatsen (alleen voor boom)
Op de windkant. Voor de helft in de grond plaatsen. De boomband in een 8 vorm aanbrengen op circa 5 cm onder de kop van de paal.

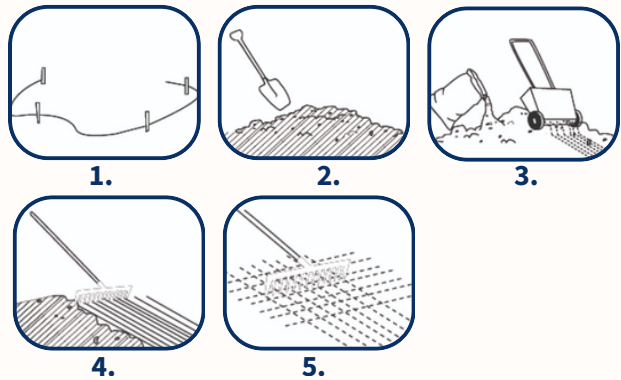


Bloemenveld/Gazon

Instructies:

- Met stokjes en touw bepaal je de omtrek van je veld.
- Spit de bomen om met spade (30cm).
- Bemest het gazon.
- Maak met een hark de grond vlak.
- Zaai graszaad (en bloemen).

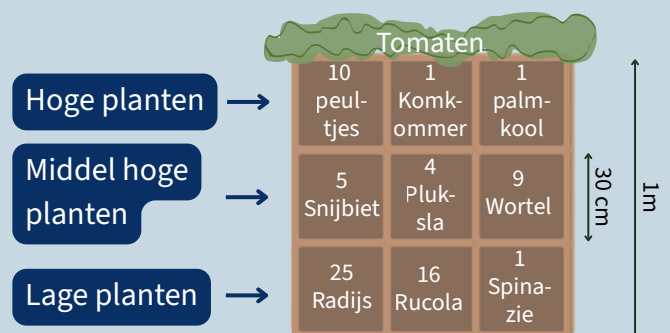
Het grasveld maai je regelmatig, een bloemrijk grasveld 1 tot 2 keer per jaar.



Moestuin

Instructies:

- Maak een moestuinbak van hout (1mx1m).
- Maak aparte vakjes van 30 cm bij 30 cm.
- Vul de bak met bemeste aarde.
- Zaai verschillende zaadjes in de vakjes.
- Geef regelmatig water.



Plaats klimplanten en breedgroeïende planten achterin, zodat ze later het zonlicht voor de lagere gewassen niet blokkeren. Zie voorbeeld.

Watendoorlatende verharding

Kies als pad in je tuin voor een waterdoorlatende verharding zoals houtsnippers of steenslag. Voor het terras kunnen oude tegels worden hergebruikt. Leg deze met ruimte ertussen (5-10 cm) in een open bestratingspatroon neer. Zie plattegrond.



Extra informatie Tuinplan

Tuin op het noorden of zuiden.

Alle tuinplannen zijn voor zowel zonnige als schaduwrijke tuinen toepasbaar.

LET OP! Heb je een tuin op het zuiden dan zet je zonplanten in de tuin. Heb je een tuin op het noorden dan zet je schaduwplanten in je tuin (tegen het huis aan)

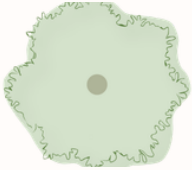
Vegetatie opties

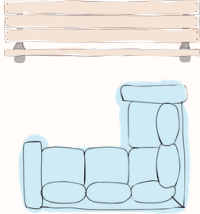
Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode
Vogelkers	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	April - Mei
Meidoorn	Nov - Maart	Zonnig	Mei
Zoete kers	Nov - Maart	Zonnig	Mei - Juni
Druiven	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni
Bramenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Mei - Sep
Salie (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni- Aug
Vetkruid (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni - Juli
Zonnehoed (Zon)	Maart - April	Zonnig	Juli- Sep
Japanse dwergaster (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Aug - Okt
Duizendknoop (schaduw)	Voorjaar of najaar	Schaduw	Juni- Okt
Herstanemoon (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Maart - Okt
Paddelelie (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Aug - Okt
Groente en fruit zaadjes	Verschillend	Zonnig	Verschillend
Wilde bloemen mix	Maart - Juni	Zonnig/Schaduw	Juni - Okt

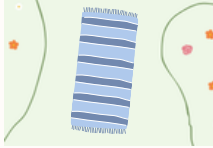
De ontspannen tuin

De ontspannen tuin laat je op verschillende plekken in de tuin relaxen, omringd door een groene omgeving. Zo vind je een zitje achterin de tuin. Verder kan je liggen in het grasveldje midden in de tuin of een bankje neerzetten om bijvoorbeeld rustig een boek te lezen.

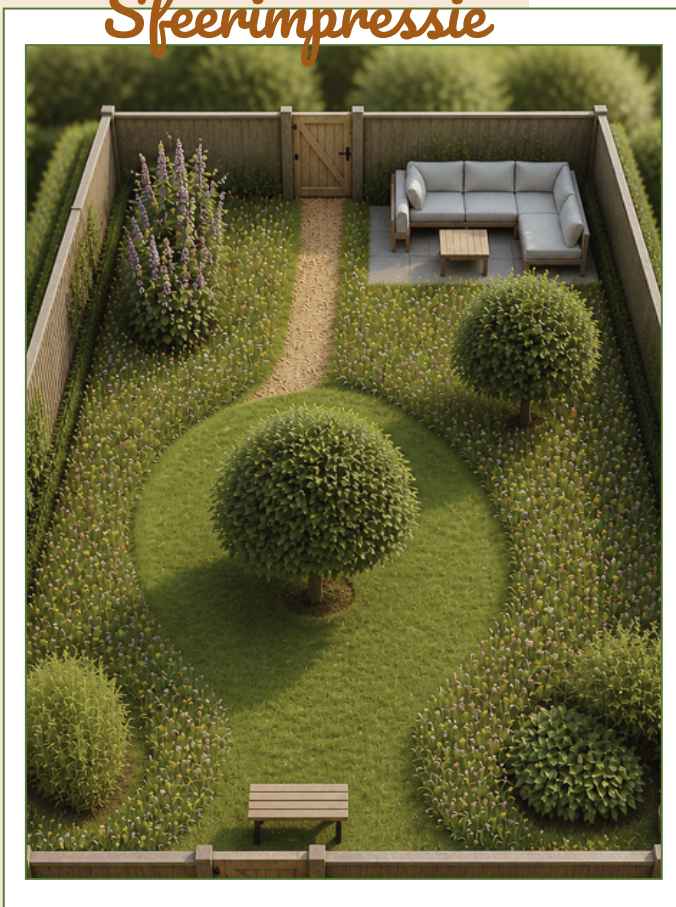
Onderdelen om te relaxen

	<p>Groene omgeving</p> <p>Omringd door groen, vlinders, bijen en vogels.</p>
--	---

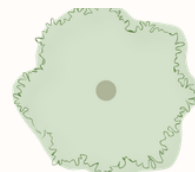
<p>Zitplekken</p> <p>Verschillende plekken in de tuin om te zitten</p>	
---	---

	<p>Ligplek</p> <p>Verschillende plekken in de tuin om te liggen.</p>
---	---

Sfeerimpressie



Tuinonderdelen



Boom



Schaduw- of zonplanten



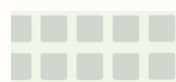
Stenslag- of houtsnipperpad



Bloemenveldje

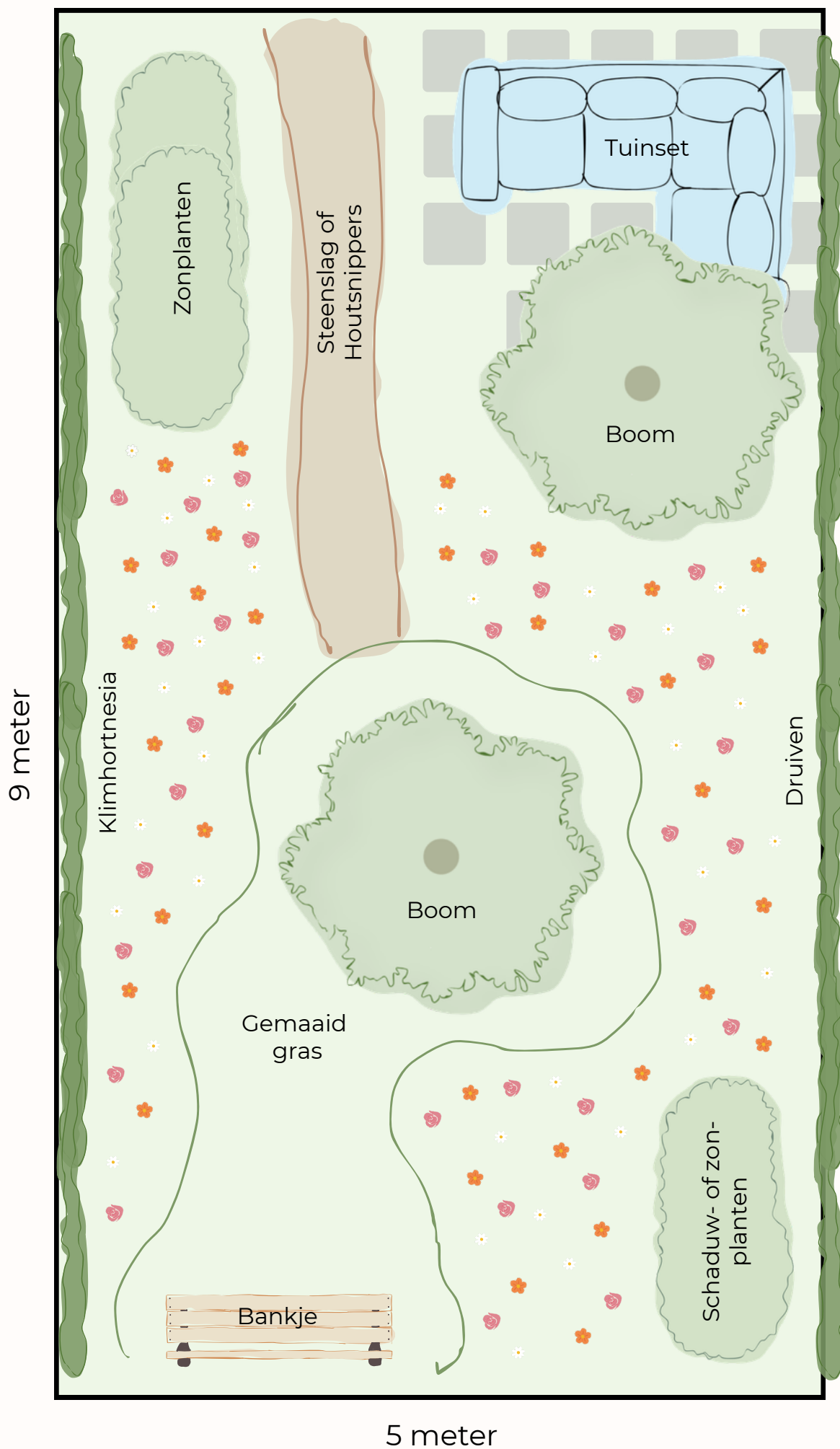


Klimplant



Terras (open bestrating)

Bovenaanzicht van tuinplan voor ontspannen tuin



5 meter

Hoe voeren we dit tuiplan uit?

Instructies

Bomen, planten & struiken

Instructies:

1. Graaf een ruim plantgat
2x de breedte en diepte van de wortelkluit (voor planten 1 cm diepte onder de wortels)

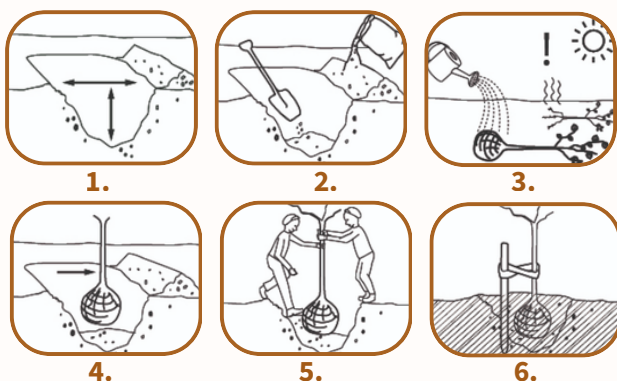
2. Meng de compost of bodemverbeteraar met de grond.
Bij zware kleigrond meng je fijn grind of grof zand mee.

3. Bescherm de wortels (bomen/struiken)
Dek ze af en dompel ze onderwater net voor het planten.

4. Plaats de boom
Gaas en jute NIET verwijderen. Pot wel.

5. Grond terug scheppen
Eerst $\frac{1}{3}$ van de gemixte grond, daarna boom/plant/struik recht zetten en verder aanvullen

6. Boompaal plaatsen (alleen voor boom)
Op de windkant. Voor de helft in de grond plaatsen. De boomband in een 8 vorm aanbrengen op circa 5 cm onder de kop van de paal.

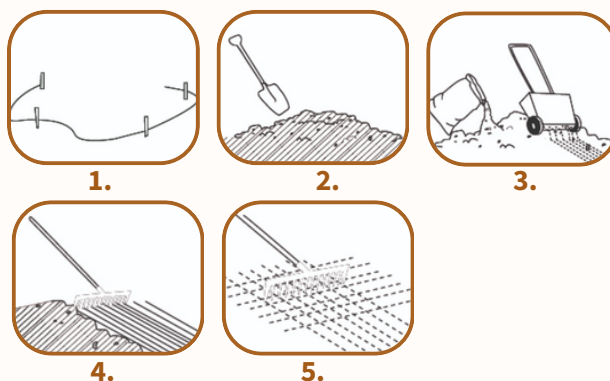


Bloemenveld/ Gazon

Instructies:

1. Met stokjes en touw bepaal je de omtrek van je veld.
2. Spit de bomen om met spade (30cm).
3. Bemest het gazon.
4. Maak met een hark de grond vlak.
5. Zaai graszaad (en bloemen).

Het grasveld maai je regelmatig, een bloemrijk grasveld 1 tot 2 keer per jaar.



Onderplanting

Onderplanting zijn planten die je aanbrengt onder bomen of heesters.

Onder bomen die niet het hele jaar groen zijn, kun je bloembollen planten die al vroeg bloeien. Je kan bijvoorbeeld kiezen voor verwilderingsbollen; die bloeien meerdere jaren achter elkaar.

Verwilderingsbollen



Sneeuwkllokjes



Krokus



Tulpen



Bieslook

Waterdoorlatende verharding

Kies als pad in je tuin voor een waterdoorlatende verharding zoals houtsnippers of steenslag. Voor het terras kunnen oude tegels worden hergebruikt. Leg deze met ruimte ertussen (5-10 cm) in een open bestratingspatroon neer. Zie plattegrond.



Vegetatie opties

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode
Vogelkers	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	April - Mei
Meidoorn	Nov - Maart	Zonnig	Mei
Wilde lijsterbes	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	Mei - Juni
Druivenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni
Bramenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Mei - Sep
Salie (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni- Aug
Vetkruid (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni - Juli
Zonnehoed (Zon)	Maart - April	Zonnig	Juli - Sep
Japanse dwergaster (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Aug - Okt
Duizendknoop (schaduw)	Voorjaar of najaar	Schaduw	Juni- Okt
Herfstanemoon (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Maart - Okt
Paddelelie (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Aug - Okt
Sneeuwkllokjes	Najaar	Halfschaduw	Jan - April
Krokus	Aug - Sep	Zonnig/halfschaduw	Feb - April
Tulpen	Sep- Dec	Zonnig	Maart- mei
Bieslook	Maart - augustus	Zonnig/Schaduw	Maart - Okt
Wilde bloemen mix	Maart - Juni	Zonnig/Schaduw	Juni - Okt

Extra informatie Tuinplan

Tuin op het noorden of zuiden.

Alle tuinplannen zijn voor zowel zonnige als schaduwrijke tuinen toepasbaar.

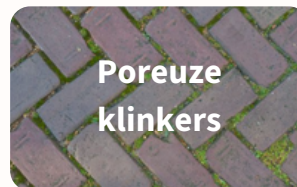
LET OP! Heb je een tuin op het zuiden dan zet je zonplanten in de tuin. Heb je een tuin op het noorden dan zet je schaduwplanten in je tuin (tegen het huis aan)

De strakke tuin

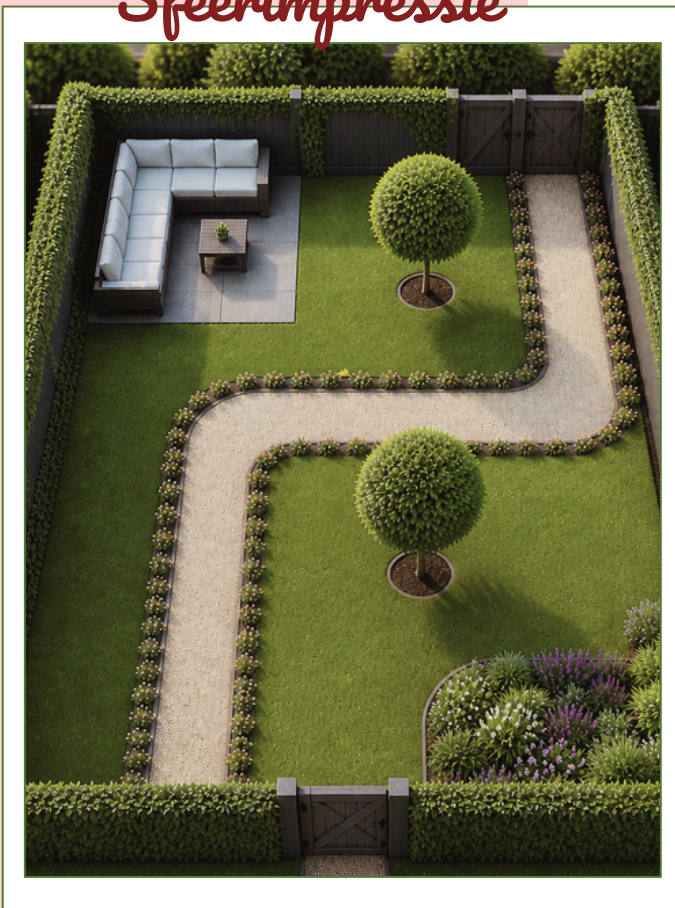
De strakke tuin biedt een combinatie van strakke rechte lijnen en groen. Zo vind je langs het pad bloemen. Verder zijn er twee fruitboompjes tegenover elkaar en planten voorin in de tuin.

Waterdoorlatende verharding

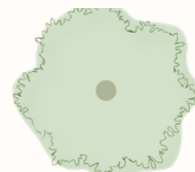
Waterdoorlatende verharding is een goede oplossing wanneer je een bestraat stukje tuin wilt. Verder zorgt dit ervoor dat het water wel de grond in kan, zodat er minder water in je tuin blijft staan dan bij gewone bestrating.



Sfeerimpressie



Tuinonderdelen



Boom



Kruiden-spiraal



Steenslag- of houtsnipperpad



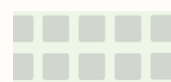
Schaduw- of zonplanten



Klimplant

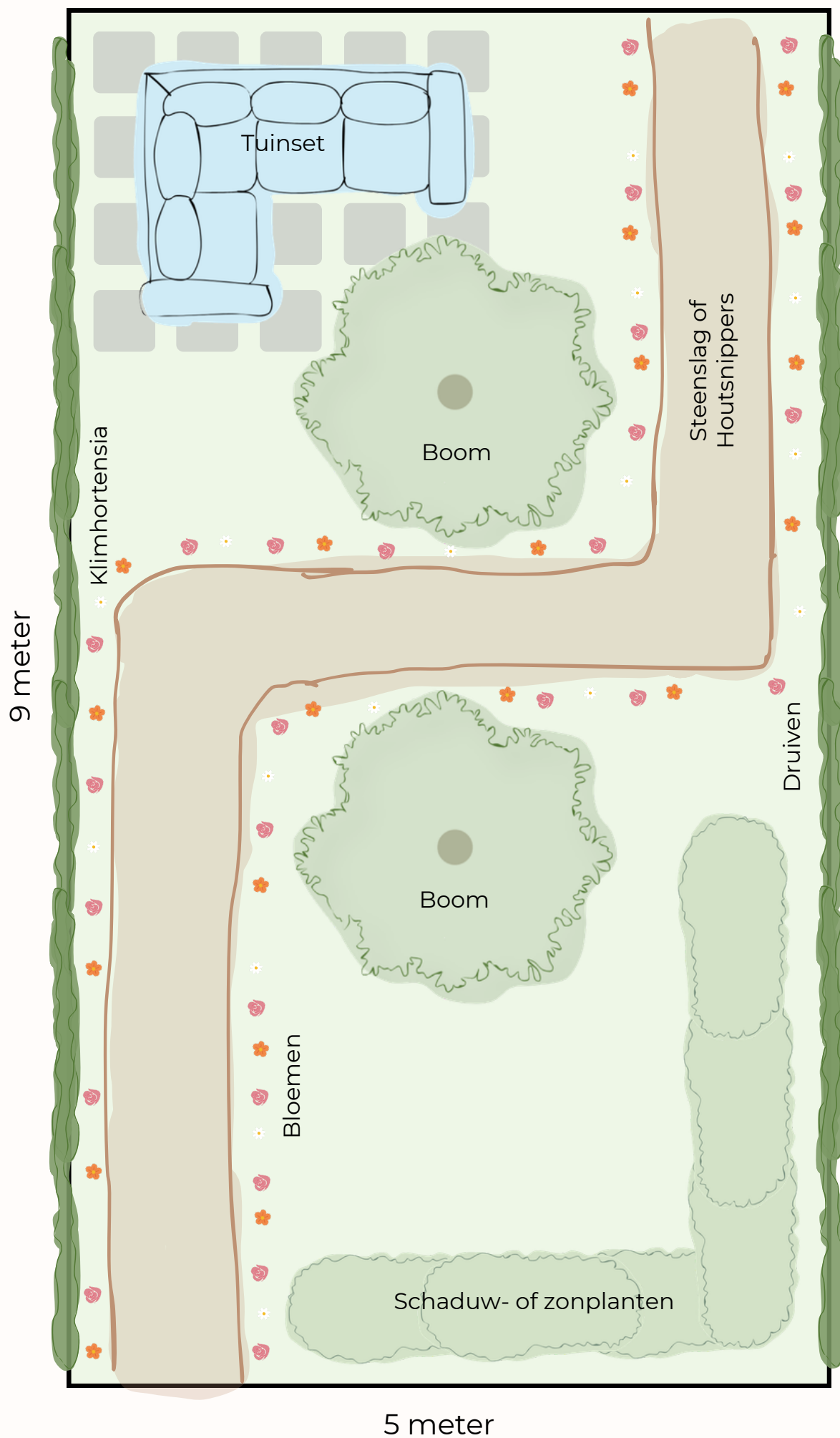


Bloemenveldje



Terras (Open bestrating)

Bovenaanzicht van tuinplan voor strakke tuin



5 meter

Hoe voeren we dit tuinplan uit?

Instructies

Bomen, planten & struiken

Instructies:

1. Graaf een ruim plantgat
2x de breedte en diepte van de wortelkluit (voor planten 1 cm diepte onder de wortels)

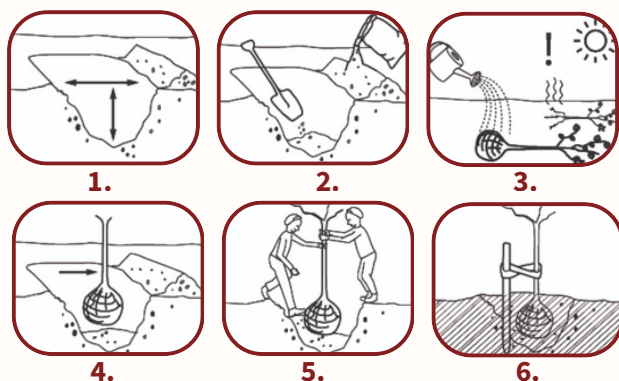
2. Meng de compost of bodemverbeteraar met de grond.
Bij zware kleigrond meng je fijn grind of grof zand mee.

3. Bescherm de wortels (bomen/struiken)
Dek ze af en dompel ze onderwater net voor het planten.

4. Plaats de boom
Gaas en jute NIET verwijderen. Pot wel.

5. Grond terug scheppen
Eerst $\frac{1}{3}$ van de gemixte grond, daarna boom/plant/struik recht zetten en verder aanvullen

6. Boompaal plaatsen (alleen voor boom)
Op de windkant. Voor de helft in de grond plaatsen. De boomband in een 8 vorm aanbrengen op circa 5 cm onder de kop van de paal.

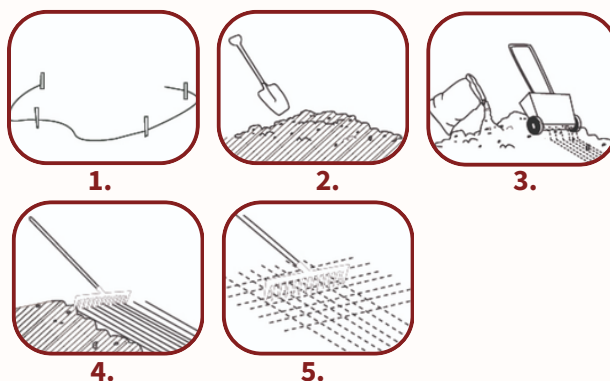


Bloemenveld/Gazon

Instructies:

1. Met stokjes en touw bepaal je de omtrek van je veld.
2. Spit de bomen om met spade (30cm).
3. Bemest het gazon.
4. Maak met een hark de grond vlak.
5. Zaai graszaad (en bloemen).

Het grasveld maai je regelmatig, een bloemrijk grasveld 1 tot 2 keer per jaar.



Onderplanting

Onderplanting zijn planten die je aanbrengt onder bomen of heesters.

Bij bomen die niet het hele jaar groen zijn kun je bloembollen planten die al vroeg bloeien zodat de zon nog door de bomen komt. Je kan bijvoorbeeld kiezen voor verwilderingsbollen die meerdere jaren achter elkaar bloeien.

Verwilderingsbollen



Sneeuwkllokjes



Krokus



Tulpen



Bieslook

Tuin op het noorden of zuiden.

Alle tuinplannen zijn voor zowel zonnige als schaduwrijke tuinen toepasbaar.

LET OP! Heb je een tuin op het zuiden dan zet je zonplanten in de tuin. Heb je een tuin op het noorden dan zet je schaduwplanten in je tuin (tegen het huis aan)



Zonplanten

Salie

Vetkruid

Zonnehoed

Schaduwplanten

Duizendknoop

Herfstanemoon

Herfstanemoon

Vegetatie opties

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode
Vogelkers	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	April - Mei
Meidoorn	Nov - Maart	Zonnig	Mei
Wilde lijsterbes	Nov - Maart	Zonnig/Schaduw	Mei - Juni
Druivenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni
Bramenstruik	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Mei - Sep
Salie (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni- Aug
Vetkruid (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig	Juni - Juli
Zonnehoed (Zon)	Maart - April	Zonnig	Juli - Sep
Japanse dwergaster (Zon)	Voorjaar of najaar	Zonnig/Schaduw	Aug - Okt
Duizendknoop (schaduw)	Voorjaar of najaar	Schaduw	Juni- Okt
Herfstanemoon (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Maart - Okt
Paddelelie (schaduw)	Voorjaar	Schaduw	Aug - Okt
Sneeuwkllokjes	Najaar	Halfschaduw	Jan - April
Krokus	Aug - Sep	Zonnig/halfschaduw	Feb - April
Tulpen	Sep- Dec	Zonnig	Maart- mei
Bieslook	Maart - augustus	Zonnig/Schaduw	Maart - Okt
Wilde bloemen mix	Maart - Juni	Zonnig/Schaduw	Juni - Okt

Wat als het niet werkt?

Soms groeien planten niet zoals je wilt. Door de juiste plant op de juiste plek te zetten, geef je ze de beste kans om te groeien.



Natte tuin

Wanneer je een erg natte tuin hebt kan het zijn dat niet alle planten even goed groeien. Hieronder vind je een lijst met planten die het goed doen met een natte ondergrond.

Hartelelie



Vrouwenmantel



Daglelie



Tongskruid



Dubbelloof varen



Kattenstaart



Wederik



Pluimspireae



Droge tuin

Wanneer je een erg droge tuin hebt kan het zijn dat niet alle planten even goed groeien. Hieronder vind je een lijst met planten die het goed doen met een natte ondergrond.

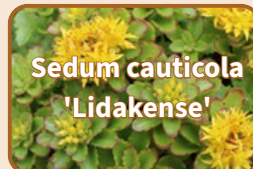
Vetkruid



Vetkruid



Vetkruid



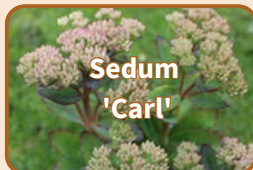
Rozemarijn



Schoenlappersplant



Vetkruid



Vetkruid



Vetkruid



Subsidie-plantenlijst

Deze lijst bevat vegetatie die de biodiversiteit en water opname van de tuin vergroot. De meeste planten uit deze lijst zijn inheems om dat insecten en dieren daar het meeste voedsel etc. uit kunnen halen.

Bomen

Bomen zorgen voor een betere afwatering van de tuin. Ook bieden ze schuil/nestelplaatsen voor vogels en vleermuizen.

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode	Gem. prijs
Appel	nov - mrt	zon	apr - mei	€25 - €45
Boswilg	nov - mrt	zon/halfschaduw	mrt - apr	€15 - €30
Meidoorn	nov - mrt	zon/halfschaduw	mei	€12 - €25
Peer	nov - mrt	zon	apr - mei	€25 - €45
Spaanse aak	okt - mrt	zon/halfschaduw	apr - mei	€15 - €35
Tamme kastanje	nov - mrt	zon	jun - jul	€30 - €60
Vogelkers	nov - mrt	zon/halfschaduw	apr - mei	€15 - €35
Wilde lijsterbes	nov - mrt	zon/halfschaduw	mei - jun	€20 - €40
Zoete kers	nov - mrt	zon	apr - mei	€30 - €55

Heesters

Heesters leveren nectar voor bijen en vlinders. Ook zijn ze een veilige nestplek en voedselbron voor vogels en egels.

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode	Gem. prijs
Aalbes	okt-mrt	zon / halfschaduw	apr - mei	€8 - €15
Blauwe bosbes	okt-mrt	zon / halfschaduw	mei - jun	€10 - €20
Braam	okt-mrt	zon/schaduw	mei - sep	€7 - €15
Brem	mrt-mei	zon	mei - jun	€6 - €12
Buxus	mrt-mei	zon / halfschaduw	mrt - apr	€5 - €15
Dophei	mrt-mei	zon	jun - sep	€4 - €8

Framboos	okt - mrt	zon / halfschaduw	mei - sep	€6 – €12
Gagel	okt - mrt	zon / halfschaduw	apr - mei	€10 – €18
Gelderse roos	okt - mrt	zon / halfschaduw	jun	€10 – €20
Gele komoelje	okt - mrt	zon / halfschaduw	feb - mrt	€10 – €18
Gewone vlier	okt - mrt	zon / halfschaduw	jun - aug	€8 – €18
Hazelaar	okt - mrt	zon / halfschaduw	jan - mrt	€10 – €20
Hulst	okt - mrt	halfschaduw	mei - jun	€10 – €25
Jeneverbes	mrt - mei	zon	apr - mei	€12 – €30
Komoelje	okt - mrt	zon / halfschaduw	mei - jun	€8 – €18
Kruipwilg	okt - mrt	zon	apr - mei	€6 – €12
Kruisbes	okt - mrt	zon / halfschaduw	apr - mei	€8 – €15
Linguster	okt - mrt	zon / halfschaduw	jun - jul	€4 – €10
Rode bosbes	okt - mrt	halfschaduw	mei - jun	€8 – €15
Sleedoorn	nov- mrt	halfschaduw	Maart – April	€8 – €15
Struikheide	mrt - mei	zon	jul - sep	€3 – €6
Struikklimop	mrt - mei	schaduw / halfschaduw	sep - nov	€5 – €10
Taxus	okt - apr	halfschaduw / schaduw	mrt - mei	€8 – €20
Veldesdoorn	okt - mrt	zon / halfschaduw	apr - mei	€8 – €18
Wilde kardinaalsmuts	okt - mrt	zon / halfschaduw	mei - jun	€10 – €18
Zuurbes	okt - mrt	zon	mei - jun	€8 – €15
Zwarte bes	okt - mrt	zon / halfschaduw	apr - mei	€8 – €15

Klimplanten

Klimplanten zijn uitstekend voor het vergroenen van gevels en schuttingen.

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode	Gem. prijs
Druif	voorjaar / najaar	zon	jun	€12 – €25
Hop	mrt - mei	zon / halfschaduw	mei	€6 – €15

Klimhortensia	okt - apr	schaduw / halfschaduw	jun	€15 – €30
Klimop	mrt - mei	zon / halfschaduw	-	€4 – €10
Wilde kamperfoelie	okt - apr	zon / halfschaduw	jun - sep	€8 – €18

Planten en bolgewassen

Planten produceren voedsel voor insecten en dieren.

Soort	Planttijd	Plantplek	Bloeiperiode	Gem. prijs
Adderwortel	voorjaar / najaar	zon / halfschaduw	mei - jul	€3 – €6
Beklierde kogeldistel	voorjaar	zon	jul - aug	€4 – €8
Beemdkroon	voorjaar	zon	jun - sep	€3 – €6
Beemdooievaarsbek	voorjaar / najaar	zon / schaduw	jun - jul	€4 – €7
Bieslook	mrt - aug	zon / schaduw	mei - jun	€2 – €5
Boerenwormkruid	voorjaar	zon	jul - sep	€3 – €6
Bosaarbei	voorjaar / najaar	halfschaduw	mei - jun	€3 – €6
Blauwe zeedistel	voorjaar / najaar	zon	jun - jul	€4 – €8
Daslook	najaar / voorjaar	schaduw / halfschaduw	apr - mei	€3 – €6
Duizendknoop	voorjaar/najaar	schaduw	jun - okt	€4 – €8
Echte guldenroede	voorjaar	zon	jul - sep	€3 – €6
Echte valeriaan	voorjaar	zon / halfschaduw	jun - jul	€3 – €7
Geel duizendblad	voorjaar	zon	jul - sep	€3 – €6
Gele kamille	voorjaar	zon	jun - sep	€3 – €6
Gevlekte dovenetel	voorjaar / najaar	schaduw / halfschaduw	apr - sep	€3 – €6
Gevlekt longkruid	voorjaar / najaar	schaduw / halfschaduw	mrt - apr	€4 – €8
Gewone brunel	voorjaar	zon / halfschaduw	mei - sep	€3 – €6
Gewone rolklaver	voorjaar	zon	jun - sep	€3 – €6
Grasklokje	voorjaar	zon / halfschaduw	jun - aug	€3 – €6

Grote centaurie	voorjaar	zon	jun - aug	€3 – €7
Grote/gewone engelwortel	voorjaar	halfschaduw	jun - aug	€4 – €8
Gewone smeerwortel	voorjaar	zon / schaduw	apr - sep	€3 – €6
Herfstanemoon	voorjaar	schaduw	mrt - okt	€4 – €9
Holwortel	najaar	schaduw / halfschaduw	mrt - mei	€3 – €6
Hondsdrif	voorjaar / najaar	schaduw / halfschaduw	apr - mei	€3 – €5
Ijzerhard	voorjaar	zon	jun - okt	€3 – €7
Japanse dwergaster	voorjaar / najaar	zon / schaduw	aug - okt	€4 – €8
Kattenstaart	voorjaar	zon / halfschaduw	jun - sep	€4 – €8
Kivietsbloem	najaar	halfschaduw	apr - mei	€1 – €3 per bol
Knoopkruid	voorjaar	zon	jun - sep	€3 – €6
Koninginnekruid	voorjaar	zon /halfschaduw	jul - sep	€4 – €8
Krokus	aug - sep	zon /halfschaduw	feb - apr	€1- €3 per bol
Kruipend zenegroen	voorjaar / najaar	schaduw / halfschaduw	apr - jun	€3 – €6
Lamsoor	voorjaar	zon	jul - sep	€4 – €8
Magriet	voorjaar	zon	mei - aug	€3 – €6
Moerasandoorn	voorjaar	zon /halfschaduw	jul - aug	€4 – €8
Moerasspiraea	voorjaar	zon /halfschaduw	jun - sep	€4 – €8
Muskuskaasjeskruid	voorjaar	zon	jun - sep	€3 – €7
Muurbloem	voorjaar	zon	apr - jun	€3 – €6
Paddelelie	voorjaar	schaduw	aug - okt	€5 – €10
Pijpenstrootje	voorjaar	zon /halfschaduw	jul - sep	€4 – €8
Rode spoorbloem	voorjaar	zon	mei - jul	€3 – €7
Sint-janskruid	voorjaar	zon	jun - sep	€3 – €7
Salie	voorjaar / najaar	zon	jun - aug	€3 – €7

Sneeuwklokje	najaar	halfschaduw	feb - mrt	€1- €3 per bol
Smalbladig wilgenroosje	voorjaar	zon	jul - sep	€3 - €6
Stinkende ballote	voorjaar	zon	jun - sep	€3 - €6
Tuinasperge	voorjaar	zon	mei - jun	€4 - €10
Tulpen	sep - dec	zon	feb - apr	€1- €3 per bol
Venkel	voorjaar	zon	jul - okt	€3 - €6
Vetkruid	voorjaar / najaar	zon	jun - jul	€3 - €6
Vingerhelmbloem	voorjaar / najaar	schaduw / halfschaduw	mrt - mei	€3 - €6
Watermunt	voorjaar	zon / halfschaduw	jul -sep	€3 - €6
Watergentiaan	voorjaar	zon	jul - sep	€5 - €12
Wilde cichorei	voorjaar	zon	jul - aug	€3 - €6
Wilde hyacint	najaar	halfschaduw	apr - mei	€1 - €3 per bol
Wild kattenkruid	voorjaar	zon	jun - sep	€3 - €7
Zeekool	voorjaar	zon	mei - jun	€5 - €10
Zonnehoed	mrt - apr	zon	jul - okt	€4 - €8
Zwanenbloem	voorjaar	zon	jun - sep	€4 - €8
Zwarte toorts	voorjaar	zon	jun - sep	€3 - €7

Extra informatie

Subsidie

Voor meer informatie over de subsidie kunt u terecht bij de gemeente Delft. Op deze website staan alle eisen die gelden voor de groen subsidie. Ook kunt u daar een plantenlijst vinden met alle vegetatie die onder deze subsidie valt. LET OP! U kunt alleen subsidie krijgen voor planten die bij een biologische teler of een tuincentrum worden gekocht die geen bestrijdingsmiddelen gebruiken.

<https://www.delft.nl/groensubsidie-gemeente-delft>



Informatie over tuinieren

Voor meer informatie over hoe verschillende onderdelen van de tuinplannen uit te voeren zijn of andere vragen over tuinieren kunt u terecht bij Klimaatmaat. Dit kan via de website of op hun locatie in Duurzaamheidscentrum de Papaver.

<https://klimaatmaatdelft.nl/maatregelen/>

Duurzaamheidscentrum De Papaver

Korftlaan 6

2616 LJ Delft

